

«KAHEST KEVADPÄEVAST» LAVASTAJA JA I

Seda etendust alustab dirigent — mitte taktikeppi tõstes, vaid vaiksel klaveril improviseerides. Kõlavad Dunajevski muusikale iseloomulikud intonatsioonid... Sissejuhatus jätkab löökpillimängija, rütm intensiivistub. Siis lä-

heb dirigent pulti, orkester astub täiskõlaga sisse, sellega ühineb koor.

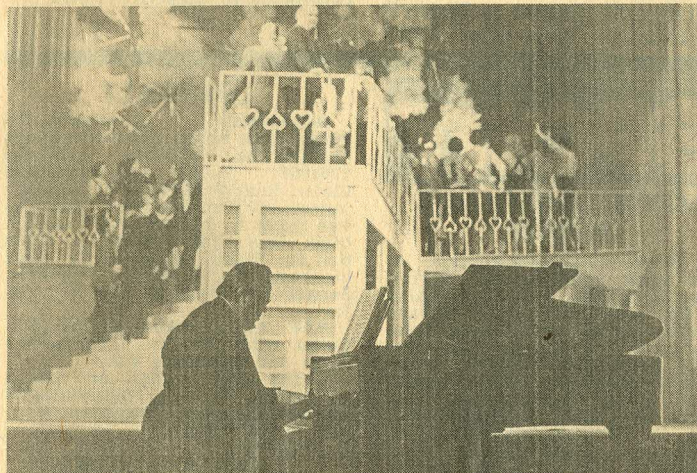
Operetis «Kaks kevadpäeva» on mõnedaqi ebatraditsioonilist, mitte ainult sissejuhatus. Kui

teose saamislooga alustada, siis tuleb kõigepealt meenutada 40-ndate aastatel valminud filmi «Kevad» Isaak Dunajevski muusikaga. Ljubov Oriova mängis ja laulis ta tookord oma teadlase ja artisti kaksikosas õige populaarseks. Mõõdus kolmkümmend aastat. Jakov Kostjukovski ja Moriss Slobodskoi töötasid filmi-intriigi ümber operetilibratok. Jevgeni Rohlini redaktsioonis sai tükk Dunajevski filmi- ja muude meloodiate alusel muusika. Sellisel kujul, pealkirjaga «Kaks kevadpäeva», võttis «Estonia» teater opereti oma repertuaari-plaani ning Priit Almla tegi teksti tõlke. Alustati proove, aga nendega koos tulid muudatused ka tükis endas. Õigupoolest võib öelda, et teos ise küpses koos lavastusega esietenduseni välja ning see sai võimalikuks tänu küllalislavastaja Georgi Ansimovi ja dirigent Peeter Sauli tõeliselt loominguilisele suhtumisele ja hästi klappinud koostööle. Mida neil teineteisele pakkuda oli, selgub ehk kõige paremini vastastikku antud iseloomustustest.

P. SAUL: «Georgi Ansimov on tugeva intuitsiooniga lavastaja. Ta on erakordselt ideerikas inimene, kusjuures iga idee lahenduseks on tal oma kümme-kond

varianti. Nendest valib ta eksimatult välja õige. See oli tema idee, et mul tuleb hakata dirigeerimise kõrval ka klaverit mängima. Kusjuures paaril korral märkis ta proovi käigus nii-öelda lennult selle õige hetke, kus mul tuli sisse astuda. Ansimov oskas valida endale ka sobiva ballettmeistri. Leonid Taube suutis suurepäraselt kohaneda meie erakordselt kiirete töötempodega, töötas fantaasiaga. Kui selgus, et mitte miski varasemast tantsumuusikast ei sobinud, palus ta minul pisut improviseerida: «Vaja on midagi, noh, saate aru, säära-st!» Ja saatis oma sõnu pisut pateetilisevõitu žestiga. Muusika lindistati samas ja paari päeva pärast oli tants valmis.»

G. ANSIMOV: «Peeter Saul tunnetab hästi operetižanrit. Kõnealuse lavastuse puhul on raske teda ülehinnata, kuna ta on ühtviisi võimekas nii dirigendina, pianistina-improviseerijana kui ka orkestreerijana. Enam kui

● Hetk lavastusest «Kaks kevadpäeva». Klaveril Peeter SAUL. GUNNAR VAIDLA foto

*Noorte Katal nr 95
23. IV 1978*

A DIRIGENDI PILGUGA

poolend muusikanumbritest tuli tal ümber orkestreerida ja need hakkasid kõlama tänapäevasemates värvides ja rütmikujundites. Dunajevski intonatsioonidel kirjutas Saul ka mitmed uued episoodid ja ta tegi seda peene stiilitundega. Muidugi, vaatamata sellele, et Saul on juba enam kui paarkümmend aastat estraadiorkestrit juhitanud, on ta teatris «rohelisem» kui Väino Puura Arkadi Gromovina laval. Kuid tema teatridirigendiristsed olid paljutöötavad.»

KUIDAS HINDATE OPERETTI «KAKS KEVADPÄEVA»?

G. ANSIMOV: «Kõige huvitavam on see, et teoses on kaks erineva saatusega kangelannat, kaks väga erinevat karakterit, keda mängib üks näitleja. Tüki läbiv mõte — inimene ei suuda vältida armastust, kui see tema juurde tuleb — pole just eriti originaalne, kuid sellegi mõtte avamisel on operetis võimalik vältida stampe.»

P. SAUL: «Kahes kevadpäevas» pole abitult väljamõeldud situatsioon ja probleeme aga must-valgeid lavakujusid. Lavastuses on häid operetisituatsioone, on sädelevat teksti. Ka karakterid on selged ja usutavad. Georgi Ansimov on neid täpselt vorminud. Siinjuures mõtlen eeskätt sõnalist külge. Mis tegelaste muusikalistesse iseloomustustesse puutub, siis nende osas on materjal mõnevõrra üheplaanilisem. Eeskätt jääb vajaka muusikaliste karakterite erinevustest meespeaosaliste Arkadi Gromovi ja Viktor Melnikovi numbrites. Kuid säärases kokkusobitatud muusikaga tükis nagu «Kaks kevadpäeva» on seda probleemi raske vältida.»

KUIDAS ISELOOMUSTAKSITTE OSATÄITJATE JA ORKESTRITÖÖD?

G. ANSIMOV: «Minu jaoks oli lavastuses nagu kaks koosseisu. Esimese koosseisu hulka loeksin suurte kogemustega ar-

tistid. Tunnen neist paljusid juba Miljutini opereti «Neiud ärevil» lavastamise päevilt: Helgi Sallo, Sulev Nõmmik, Illart Orav, Arvo Laid. Nad ei petnud mingil määral minu ettekujutust nende võimetest ka seekord. Teine oleks «Kahes kevadpäevas» tinglikult noortekoosseis. Usun, et Sirje ja Väino Puural, Neeme Kuningal, Hans Miilbergil on kasulik selles lavastuses kaasa teha. Nendega on samuti huvitav töötada. Nad tunnetavad hästi teatrit, mõistavad, et etendust peab kandma lavastaja mõte. Nad teavad, et laval esinemine ei tähenda lihtsalt laulmist, tantsimist ja kõnelemist. See ongi teatritegemise alus.»

P. SAUL: «Esimene kokkupuude «Estonia» orkestriga valmistas mulle siirast rõõmu. See on omapärane kollektiiv: väga palju on ühealisi, nooremaid orkestrante, keda seob tugev kollektiivsustunne. Töös ollakse väga asjalikud, mõistvad: Peeter Hunt ja Ülo Raudmäe aitasid mind tõhusalt orkestreerimisel. Ja mul on tunne, et selle or-

kestri võimekus pole kergemat plaani muusika esitamisel veel maksimaalset rakendamist leidnud. Ollakse suutelised enamakski.

Kui aga pärast esimesi orkestriproove avanes eesriie ja algas koostöö lavaga, elasin üle nii mõnegi raske päeva kogemaks, mis tähendab soliste, koori ja orkestrit kokku viia, neid lahutada distantsi ületada. Usun, et peaproovide vähesuse üle oli minul, teatris alles alustajal, kõige rohkem põhjust kurta.»

Loo lõpetuseks aga veel üks mõttekäik G. ANSIMOVILT:

««Estonia» mängukavas seisab nüüd: operett «Kaks kevadpäeva». Tegelikult on mul raske öelda, mis žanrisse teos õieti kuulub. Tean, et see on muusikaline lavastus, kus on laulu, tantsu, lüürikat ja komöödiat. Me püüdsime selle lavastuse teha nii dünaamiliseks kui võimalik ja tahtsime, et seal oleksid võimalikult selgelt väljendatud tänaste inimeste mõtted ja suhted.»

**Küsitlenud
VILMA PAALMA**